

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ ИНГУШЕТИЯ
ГБОУ " СОШ №5 г. Сунжа "

УТВЕРЖДЕНО

Директор ГБОУ «СОШ №5 г. Сунжа»

_____Евкурова З.И.

Приказ №122 от «28» августа 2023 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

по ингушскому языку и литературе в 11 кл.

Составитель: Булгучева Д.М.

Г1алг1ай литература программах лаьца. 11 - г1а класс.

Кхетадайтара каьхат.

Деррига 11-ча классе г1алг1ай литература лаьрх1а 102 сахьат да. 2 сахьат резерва да. Кхоллама балхаш- 10 сахьат.

Литература 1омадеш урокех увттаду декхараш да:

-къаман патриоташ хилар, литературни персонажаш масала увттабар. Хозадар а ийрчадар а къоастаде дешархой 1омабар.

- саг хилара керттера лерх1амаш; Даьхе езаш, 1аламцара безам дег чу болаш, денал,эхь – эздел,г1улакх леладеш т1ехье кхеяр.

- къахьегамцара безам совбаккхар, лерх1ама, тешаме хилар керте лоаттадар.

- доаг1ача дош ала, метта хозалах пайда эца хар.

Дешархошта ха дезар:

-йоазонхой вахара а кхоллама никъ бовзар.

- турпалхой сурт- сибат къоастадар, произведене белгалонаш,сюжет,композиции йовзар.- йоазонхой кхоллама стилистически белгалонаш йовзар.

- поэтически произведене йиза анализ е хар.

- шаьра дешар а дийшачун анализ яр а.

-литературно-критически статьяш тахкар а цар къоастам бар а.

-литература а театра а бувзамаш хар.

Г1алг1ай литература программас новкъостал ду хьехархочоа берашта г1алг1ай йоазонхоша кхелла говзаме йоазоний чулоацам а, тема а, идея а къоастаде а, х1аьта цар шоай произведенешта бувцаш болча ценаца, хозача, говзамеча меттах пайда эца а.

Г1алг1ай литература хьехаш вола хьехархо декхарийла ва литература новкъосталца берашта г1алг1ай метта хозал, говзал, к1оаргал, цун ганз йовзийта, уж кхетамца, эхь-эзделца кхебе, дикачун-вочун къоастам бе ховргдолаш.

Дешархошта ха деза г1алг1ай литература хьахилара наькъаш. Укхаза царна хайтача бакъахьа да, вай г1алг1ай литература хьахилара г1улакх малаг1ча торонца эттад, эггара хьалхара г1алг1ай йоазув 1923 шера Мальсагов Кураза Зоврбика кхелла хилар, из латински ларда т1а хинналга. Эггара хьалха г1алг1ай меттала кепатеха йоазув 1923 шера «Сердало» яхача газета т1а кепатеха хилар.

Цхьабакъда, шоай йоазув хиннадеце а, багахбувцам б1аьхий хиннаб г1алг1ай къаман, тайп-тайпара жанраш чу а йоаг1аш: къаьнара иллеш, фьалгаш, к1оанолгаш, ховли-довзалеш, легендаш, шира оаламаш, ишта кхы д1ахо а.

Г1алг1ай литература никъ 1923 шерагара денз таханарча денга кхаччалца чоалхане болаш хьабенаб. Массехк хана доакъоох бекъа йиш я из.

Хьалхара ха – 1920-г1а шераш – говзаме йоазонаш хьахила доладенна ха я, х1аьта 1930-г1а шераш – г1алг1ай литература дег1ая йолаенна ха я.

Программа юкъе йоаг1а произведенеш берий ханага хьежжа я, чулоацам а, керттера уйла а дика кхетадергдолаш, х1аьта х1ара классе багахбувцамах пайда эц.

5-9 классашка дешархой кхетамца кхевара духъа, ужэьаца, эздедаца, хозанена лоарх1амца кхевара духъа дола говзаме йоазонаш 1омаду. Цу классашка 1омаеш йола материал чоалхане яц, ший чулоацамга хьежжа, х1аьта идейни кхетам балара г1улакх лертт1а да цун.

Х1ара классашка чуйоаг1аш йола материал хронологически хьисапе луш я, дешархой литература исторех а литературеи вахари в1аши дувзаденна хиларах а кхетаргболаш. Цул совг1а, мехка истори а дикаг1а йовзаргъа царна.

5-8 классашка говзамеча йоазонашца цхьана литературни теорех кхетам лу. Дешархоша керттера кхетаде дезаш дар да литература говзаме кхоллам хилар, цун мотт поэтически хилар. Литература теори дикаг1а кхетаергъа дешархоша, говзамеча произведенешца цхьатарра 1омайойя.

Х1ара классе литература чулоацамга а дешархой кхетамга а, цар дег1адара боарамга а хьежжа, тайп-тайпара хьехара наькъаш леладе деза : хоза къоастадеш текст ешар, суртех, телевиденех, компютерах пайда эцар. Цул совг1а, дешархошка шоашка болх байта беза йоазонхоех а цар говзамеча йоазонех лаьца кхы а дукхаг1а хоамаш лохаш.

5-8 классашка теркам бе беза хоза къоастадеш, кхетадеш шаьра дешара говзал лакхаяккхара. Из программай декхар кхоачашданза даргдац, урокаш т1а а дешаш, ц1аг1арча дешара т1ахьожамца кулгал а деш. Дешара техника тоаеш болх бе беза массане цхьана дешаш, юкъ-юкъера хоржаш дешаш, оттадаьча хаттара текстаца жоп луш, ишт. кх. д1.

Лакхерча классашкара дешархой кертерча дакъе кхетам болаш кийчбе беза ешаш йола произведенеш шоай ло1аме яшха, анализ е, керттера ма1ан а, уйла а гучадоахаш, цар мах бе.

9-11 классашка йоазонхочун вахара а кхоллама а никъ, цо айяь пробдемаш тохкаш, хьехархочун урока керттера форма лекци хила йиш я. Иштта теоретически проблемаш е йоккха темаш 1омаеш, т1еххьара 1омадаьр ч1оаг1дара урок еш, 1омадаьр юха дагадохийташ лекцеца болх д1абахьа мегаргба.

Лакхерча классашка программа юкъе йоаг1а йоккхий эпически произведенеш. Уж дешархошка хьалххе а ешийта еза. Классе дешархошта произведени тахка а, цун чулоацамах а, турпалех а шоашта хетар ала ха деза.

Къаьста теркам т1абахийта беза дешархоша шоай ло1аме беча балха, произведене доакъош, текста юкъера белгалъяьха моттигаш тохкаш, план оттаеш, турпалий оамалех шоашта хетар оалаш, 1алама сурташ дийшачул т1ехьаг1а уж каьхата т1а дахка хьожащ.

Балха х1ара тайпа, 1омаеча произведенеца айхха бувзам болаш, цун чулоацамга хьежжа хила деза. Хьехархо хадданза болх бе декхарийла ва дешархой багах ду къамаьл шаьрде, х1ана аьлча, из йоазонца беш болча балха лард я

№	Ха	Урока тема	Ц1аг1ара болх	Инд. болх	сахьат	Ха
1		Г1алг1ай багахбувцам. Зоахалопаш	О. 6 – 15 шаьра деша, чулоацам ха	Дешахочун хоам: «Г1алг1ай багахбувцам»	1	
2		“Зоахалопаш»	Конспект ха		1	
3		Къаьнара зоахалоп	О. 16 - 19 шаьра деша, чулоацам ха	Индив. Болх «Иллеш»	1	
4		Ловцаш	Боккхача нахага хаьтте, д1аязде цхьа багах-ма произ-ни	Зоахалоп д1аязде	1	
5		Хьалхара г1алг1ай 1илманхой, просветителаш, йоазонхой	Конспект ха	Г1алг1ай 1илманхой бовза	1	
6		Мальсагов Артаг1а Сосаркъя. Вахара никъ	«Жожог1атен г1айренаш» яха повесть еша	Дешархочун хоам «Мальсагов А. С. чоалхане никъ»	1	

7		«Жожаг1атен г1айренаш», повесть	О. 24 – 27 чулоацам ха	Индив. болх «Соловецки г1айренаш»	1	
8		Базоркин И. Вахара а кхоллама а никъ	биографи ха,	Сатоссаш » яхача пьеса чулоацам ха.	1	
9		«Б1аьшерий боадонгара» роман .	романа I д. деша,хъадувца, О. 2 - 299 .	Турпалхой васташ	1	
10		«Б1аьшерий боадонгара» роман .	романа II д. деша,хъадувца, О. 230 - 425 .		1	
11		" Илле хьалхале ", цун лоарх1ам .	дагахъа 1омабе, О. 48 – 50 .	"К1ирвенна хъежачоа дуккха х1ама гу.Ладувг1аш волчунца замано къамаьл ду".Хоам	1	
12		Халкъа вахар - лелар,турпала г1улакхаш,денал .	конспект язъе цу темах ,романа чулоацам ха .		1	
13		Фу саг ва Коло ?	конспект язъе укх темах:"Фу саг ва Коло?"	Кроссворд оттае	1	
14		Бакъ турпалхой,цар сурт-сибаташ,оамалаш .	болабаь болх кхоачашбе,чулоацам ха,	Хаттарашта жоп ле	1	
15		Харц турпалхой,цар оамалаш .	чулоацам ха,йоазон болх кхоачашбе .	Хаттараш жоп ле	1	
16		Романа композици .	конспект ха,йоазон болх кхоачашбе, соч. -кийчо е .		1	
17-18		сочинени			2	
19		Лаьннаькъан Арцкхе Мухьмад Вахара а кхоллама а никъ	Биографии ха		1	
20		Нана	Оаг1о 75	Дагахъа 1омае	1	
21		Са дошо Г1алг1айче	О. 76	Дагахъа 1омае	1	
22		Хоастам бу аз хъа	О.80	Дагахъа 1омае	1	
23-24		Боков А. биографи .	биографи ха.	"Яккха йиш йоаца ц1и "чул ха	2	
25		«Беке къонгаш», роман .	деша,юхахъадувца роман,	Хаттарашта жоп ле	1	

26		Граждански т1ема чоалхане зама ювцар	чулоацам ха романа	Хат.жоп ле	1	
27		Беке кьонгаш Хьасани Хьусени. Цар кхетам дег1абара бахьан, лоарх1ам/ Экзамена кийчо яр.	чулоацам ха, О. 110-142, болабаь йоазон болх кхоачашбе.	Хат.жоп ле	1	
28		Кхалнаьха сурт-сибат	деша,юхахьадувца. роман .		1	
29		Дунен т1а а наьха дегашка а хинна хувцам	Хаттарашта жоп ле		1	
30		Халкьа барт, пхьений г1улакхаш	Сочиненена кийчо е	Хоам «Пхьена зулам»	1	
31-32		Сочинени.	Йоазонхойи поэташи дагабоха		2	
33		Замеи литературеи.	йоазон болх бизза кхоачашбе,	кьонача поэта цхьа стих. дагахьа 1омае .	1	
34-35		Чакхиев С. биографи . Экзамена кийчо яр.	биографи ха,	цхьа стих. -дагахьа 1омаде .	2	
36		«Г1араг1ураш ц1айолх» стих.	О.156 дагахьа 1омае	Стихотворене анализ е	1	
37		«Г1араг1ураш» стих	О. 157 дагахьа 1омае	Стихотворене анализ е	1	
38		"Ломи вири ", " Лийги хьакхеи " .	чулоацам ха,ца1 - дагахьа 1омае .	К1оанолгашта анализ яр	1	
39-40		Иштта мара .	чулоацам ха ,		2	
41-42		Плиев М-С биографии Экзамена кийчо яр.	биографи ха, цхьа стих. дагахьа 1омае .	Стих 1омае	2	
43		«Маькх», стих.	дагахьа 1омае , О. 200 - 201 .	Анализ е	1	
44		«Хьо са ецаре», стих.	шаьра еша,тахка . О. 202 .	Анализ е	1	
45		«Г1алаш латта са Т1аргаме», стих.	дагахьа 1омае, О.203	Анализ е	1	
46		«Хала урхе», роман.	йоазон болх кхоачашбе „деша I кн.	50-ча шерашка 20-ча б1аьшере хиннача г1алг1ай литература белгалонаш	1	
47		«Хала урхе», роман Экзамена кийчо яр.	йоазон болх кхоачашбе .	Хаттарашта жоп ле	1	
48		Бакь турпалхой,цар оамалаш.	кхоачашбе болабаь йоазон болх .		1	
49		Харц турпалхой,цар оамалаш .	болабаь йоазон болх кхоачашбе ,		1	

50		Халкьо революцеца лаяца дакъа.	цу темах йоазон болх бе .	Йоазон болх	1	
51		Романа композици .	конспект ха	Роман кхоллара истори	1	
52-53		Роман «Балан ди»	Чулоацам ха	Хаттарашта жоп ле	2	
54		Сийлахь-боккха Даймехк т1ом чакхбаьнначул т1ехьаг1а мехка этта хьал	цу темах йоазон болх бе .	Хаттарашта жоп ле	1	
55-56		Нохчийи г1алг1айи къамашта т1аэттар	цу темах йоазон болх бе .	Дешархочун хоам «13 шу Сибарег1а»	2	
57-58		Сочинени .	«Балан ди» яха роман деша		2	
59-60		Аушев С-Хь. «Безама низ» Экзамена кийчо яр.	О. 206 – 241 деша, чулоацам ха	Повесть яхача жанра белгалонаш, повеста композици, Гойгов 1-Хь «Сердал йоаца никъ» яхача повестаца йиста	2	
61		Гагиев Г. биографи."Даьхенга",»Са рузкъа»	биографи ха,стих. - дагахьа 1омае, О.242	Дешархой хоамаш	1	
62		«Концертера чувеча язъяь стихаш», «Аз бувцараш малаш-б» .	дагахьа 1омае стих., О. 243	Доклад	1	
63		Доттаг1чоа баьккха ловца.	шаьра еша,тахка, О. 247 .	Стихот. анализ е	1	
64		«Ираз», « Баха безам ба наьха» . Экзамена кийчо яр.	дагахьа 1омае стих., О. 245 – 246, сочиненена кийчо е	Анализ е стих	1	
65		Сочинени			1	
66-67		Чахкиев О.К. «Баьте зоахалол»	Чулоацам ха		2	
68		Арчаков С. Цун кхоллам, стихаш кхоллара говзал Экзамена кийчо яр.	Конспект 1омае	Дешархой хоамаш	1	
69		« Г1анахьа гой», "Ва,зама ", «Кхо кхалсаг», «Сала1а ха яц»	дагахьа 1омае стих. О. 260 - 263 .	Анализ е	1	
70		" Илланча хила мег ", " Шалтеи доши. ", «Безам хьежац совг1атага» .	ца1 дагахьа 1омае,вож - тахка, О. 260 - 263 .	Анализ е	1	
71		Дахкильгов И. Вахари кхоллами Экзамена кийчо яр.	Конспект 1омае	Хоам	1	
72-73		«Пхьена зулам», дувцар	шаьра деша,тахка, О.264 - 287 .	Пхьенех дувлаш дола зуламаш	2	

74		Хашагульгов Т. 1. Багахбувцама лардех яздаь дувцараш	шаьра деша, тахка , О. 288 – 289, . биографи ха	Дешархой хоамаш	1	
75		«Мордовех дола илли», стих.	О. 289 еша, тахка	Политзаключенный болчар хьал хьахьокхар	1	
76		«Даьхенга», стих.	О. 290 дагахьа 1омае	«Даьхенна хетадаь муг1араш» хоам	1	
77		«Илли»	О. 291 еша, тахка	«Фу моттиг д1алоацаш да наьна сурт Хашагульгов 1 кхолламе»	1	
78		«Езачунга яздаь каьхат» Экзамена кийчо яр.	О. 291 – 292 шаьра еша, тахка	Анализ е	1	
79- 80		Сочинени	Угурчиев А-Г биографи ха		2	
81		Угурчиев А-Г. Поэзен белгалонаш.	Конспект 1омае	Дешархой хоамаш	1	
82		"Да ма хьакха ", «Наьна кулгаш " , " Кхалсаг еций".	О. 293 – 294 еша, цхьа стих. дагахьа 1омае	Анализ е	1	
83		Безамах йола стихотворенеш " Са дог ханзар хьона " , " Тоьал зама яьннай " .	О. 295 дагахьа 1омае	Анализ е	1	
84		Даьхенцара безам хестабу стихотворенеш " Г1оза наьначе " , "Ахкан бийса " .	О. 295 – 296 еша, цхьа стих. дагахьа 1омае	Анализ е	1	
85		Плиев А. Г1алг1ай кьона поэт Экзамена кийчо яр.	Конспект 1омае	Хоам	1	
86		Йожоргьяц аз хьа сийле	О. 239 – еша, цхьа стих. дагахьа 1омае	Хоам « Плиев А. поэзен керттера оаг1онаш»	1	
87		Лаьг1лургбац безам, «Дикача сагача»	О.241-242	Анализ е	1	
88		«Уйла йийя ала дош», «Нана дагаеха»				
89		Вышегуров М. Цун поэзех лаьца "Эсса" Экзамена кийчо яр.	Конспект 1омае	биографи ха,	1	
91		Даьхенцара безам хестабу стихотворенеш «Безам " , "Эсса"	шаьра еша,тахка , О. 303 - 305 .		1	
92		Безамах йола стихотворенеш " Безама ч1оаг1ал " , «Ховргда хьона»,	- дагахьа 1омае, вож - тахка , О. 305 - 306 .	Анализ е	1	
93		«Сона-м еза хьо»	Дагахьа 1омае	Анализ е	1	
94		«Эккхаргбар лоам....»	Дагахьа 1омае	Анализ е	1	
95		Моллаг1чунга тов Экзамена кийчо яр.	Дагахьа 1омае		1	
96		. Сага мотт " яхача стихотворене анализ. , " Кортеи мотти	шаьра еша,тахка, О. 304, 307 - 308.	Анализ е	1	

97		Сочинени .	Ахильгов Т. биографи ха		1	
98		Ахильгов М. Вахари кхоллами . Экзамена кийчо яр.	Конспект 1омае,стих- - тахка , О. 343 - 344 .	Дешархой хоамаш	1	
99		Цун стихаш	дагахъа 1омае стих., О. 309 - 312.	Анализ е	1	
100		Х1анзара поэзи. Г1алг1ай къона поэташ.	Горчханов Бадрудина вахара а кхоллама а никъ	«Села1ад» журнала оаг1онех. Статья язъе.	1	
101		Х1анзара поэзи. Г1алг1ай къона поэташ. Экзамена кийчо яр.			1	
102		Кердадакхар			1	